

ONZE BESCHERMVROUWE BEZOECT HET BOSBOUW- PROEFSTATION T.N.O.

H.M. Koningin Juliana op bezoek aan het Bosbouwproefstation T.N.O. op 14 September 1951. Hare Majesteit laat zich in de kwekerij van de Dorschkamp voorlichten over selectie en veredeling van de groveden. Het enten in de open lucht wordt bezichtigd.

Ter gelegenheid van de herdenking van het 75-jarig bestaan van het landbouwonderwijs in Nederland bracht H.M. Koningin Juliana een bezoek aan verschillende instituten in Wageningen. Ook het Bosbouwproefstation T.N.O. werd met een bezoek vereerd.

In verband met de beschikbare tijd moest een beperkte keuze worden gedaan uit het gebied, waarop het onderzoek zich beweegt. In de kwekerij op de Dorschkamp werden de voorlopige resultaten van enige kruisingen van trilpopulieren bezichtigd. Hare Majesteit nam daarna kennis van de vegetatieve vermeerdering van groveden door enten, waardoor de moderne bosbouwer in staat is ten behoeve van de selectie bijzondere bomen „nog juist op tijd van het graf te redden en opnieuw in de wieg te leggen”, zoals Dr Syrach Larsen het onlangs treffend uitdrukte. In het laboratorium vonden de kwantitatieve bepalingen van enkele factoren van de groeiplaats, met name de natte aggregaatanalyse en de bepaling van de biologische activiteit, grote belangstelling.

Na afloop van dit bezoek begaf Hare Majesteit zich naar Hinkeloord, waar in de tuin van het Instituut voor Bosbouwkundig Onderzoek der Landbouwhogeschool het Gemeentebestuur van Wageningen voor een groot aantal gasten een „tea party” had georganiseerd.

De decimale aanduiding van de literatuur in dit tijdschrift geschiedt volgens de nieuwe Oxford-indeling.

All the decimal classification numbers used in this journal refer to the new Oxford System.

DE HOUTPRIJZEN IN HET VELLINGSSEIZOEN 1950—'51

[736: 325 (492)]

door

H. W. SCHENKENBERG VAN MIEROP

Vergeleken bij het vorige vellingsseizoen waren de prijzen van de meeste houtsoorten in het afgelopen seizoen in verschillende gevallen aanzienlijk hoger.

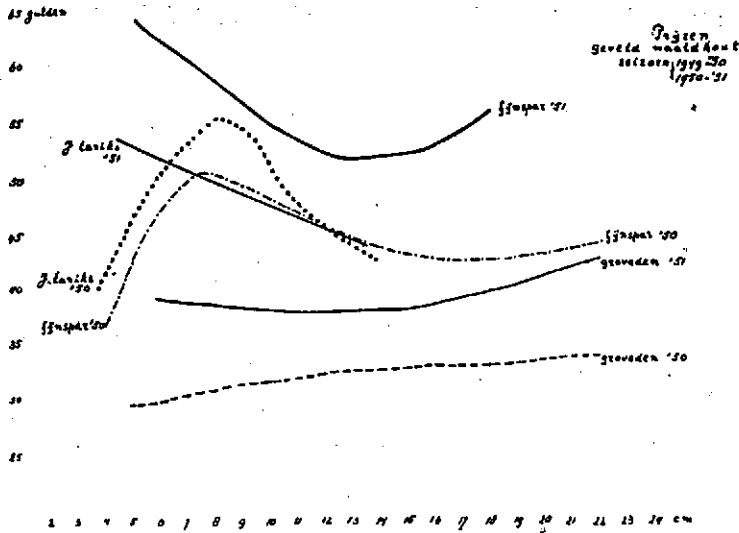
Ten einde het verschil duidelijk aan te tonen zijn hierbij 2 grafische voorstellingen afgedrukt en wel één voor het naaldhout (fijnspar, lariks en groveden) en één voor het loofhout (eik, beuk en populier). Deze grafische voorstellingen konden worden vervaardigd op grond van de door het Staatsbosbeheer bijgehouden en geregeld gepubliceerde berichten over houtprijzen.

Het spreekt van zelf, dat aan deze grafieken geen volstrekte betekenis kan worden toegekend. De lijnen van het prijsverloop zijn geconstrueerd aan de hand van tal van gegevens uit vele streken des lands, waarbij alleen het hout van gemiddelde (B) kwaliteit werd betrokken en een gemiddelde werd genomen van de verschillende — soms zeer uiteenlopende — prijzen behorende bij de betrokken middendoorsnede.

Het is jammer, dat een betrekkelijk groot aantal van de door de producenten ingediende opgaven zo globaal en soms zo onvolledig zijn ingediend — in hoofdzaak veroorzaakt door de weinige zorg die dikwijls aan het sorteren van het hout wordt besteed — dat zij voor het verwerken en publiceren van de gegevens over de houtprijzen uitgesloten moesten worden. Ongetwijfeld zou de voorlichting die het Staatsbosbeheer in deze verleent, vollediger en juistere zijn geweest, indien meer zorg zou zijn besteed aan de sortering van het hout en het indienen der gegevens. In dit verband doe ik gaarne een beroep op de bosbezitters en ook op de eigenaren van andere houtopstanden (wegbeplantingen) in het volgend vellingsseizoen de richtlijnen te volgen, die in de door de Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw uitgegeven sorteringslijst 1950 (Handleiding voor de indeling, meting en sortering van in Nederland geveld hout) zijn vervat.¹⁾ Er wordt nog te weinig ingezien, dat een goede sortering — om van de indeling en meting niet te spreken — het voordeel van de producent is doordat hogere prijzen kunnen worden bedongen. De houthandel wordt dan niet genoopt tot koop van sortimenten die zij eigenlijk niet wenst te betrekken en waarvoor uit den aard der zaak lagere prijzen worden geboden.

Bij de beschouwing der grafische voorstellingen, dient men zich dus voor ogen te houden, dat het hier gaat om gemiddelden en dat dus enerzijds hogere prijzen en anderzijds lagere prijzen werden gemaakt al naar

¹⁾ Dit boekje — in zakformaat — is verkrijgbaar bij genoemde Hoofdafdeling, Raamweg 25—27, 's-Gravenhage tegen f 0.50 per stuk.

gelang de streek van het land waarin het hout werd verkocht, de ligging en de wijze van sortering.

Het prijsverloop van de groveden toont aan, dat het prijsniveau over de gehele linie van diameterklassen vrij aanzienlijk hoger ligt dan in het vorige seizoen t.w. f 6 à f 9 per m³, terwijl zowel de dunste sortimenten als de dikste, in vergelijking met de middenklasse, extra werden betaald. Opvallend is de betrekkelijk sterke stijging van de prijs voor afmetingen boven de 15 cm diam.

De fijnspaar vertoont een geheel ander beeld. Reeds in het seizoen 1949/1950 bleek er voor dit hout een zeer grote belangstelling te bestaan voor wat betreft de lichte sortimenten tussen 6 en 10 cm middendiameter en een veel minder grote belangstelling voor het zware hout met prijzen die navenant waren.

In het afgelopen seizoen bestond een buitengewone belangstelling voor nog lichtere sortimenten, waarvoor bijzonder hoge prijzen werden gemaakt, daarentegen een gelijkelijk dalende belangstelling met het toenemen van de dikte, tot een diameter van ongeveer 13 cm. Daarna wederom een toenemende vraag tot ongeveer 16 cm diameter en een sterke vraag naar nog zwaarder hout. Het gehele prijsverloop van de fijnspaar ligt aanzienlijk boven die van het vorige kapseizoen t.w. ongeveer f 22 per m³ voor het lichtste en ongeveer f 14 voor het zwaarste hout, terwijl de middenklasse ongeveer f 7 per m³ hoger ligt.

Over de lariks valt eigenlijk alleen op te merken dat het prijsverloop volstrekt anders is dan dat van het vorige seizoen. Dooreengenomen zal de prijs in het seizoen 1950—'51 iets lager zijn geweest dan in het voorafgaande, hetgeen niet wegneemt, dat m.i. de producent tevreden mag zijn, zeker wat betreft de afzet van de lichte sortimenten.

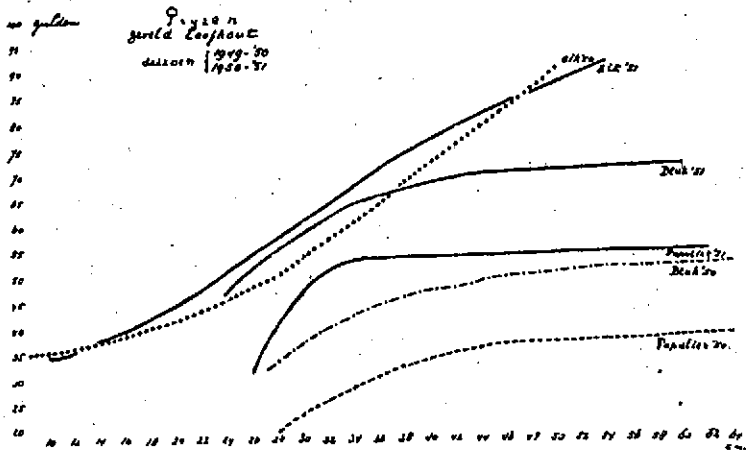
Men kan zich nu de vraag stellen of de prijzen die in het seizoen 1950—'51 voor het naaldhout konden worden bedongen, bevredigend moeten worden geacht. Een antwoord is daarop wel te geven wat het hout van de groveden betreft, omdat een vergelijking kan worden ge-

maakt met de kostprijs die het Landbouw Economisch Instituut voor deze houtsoort heeft berekend. Deze kostprijs bedraagt bij een grondwaarde van f 300 per ha en rekening houdende met de loonbijslag van 5% op 19 Maart 1951 en met inbegrip van 4% omzetbelasting en inclusief grondrente, f 33,21 per m³. Het verloop van de grafische voorstelling duidt aan, dat gemiddeld de prijzen daar vrij ver boven liggen, doch omdat met een omloop van 50 jaar is gerekend moeten voor het maken van een vergelijking de zwaardere afmetingen boven ongeveer 17 cm buiten beschouwing blijven. De vrij sterke stijging in prijs van het zware hout wettigt echter wel de veronderstelling, dat ook de prijs van dit hout boven de kostprijs bij een hogere omloop ligt.

Van de fijnspar en lariks zijn geen kostprijzen berekend en een vergelijking is dus niet mogelijk. Ik geloof echter — in het oog houdende de kostprijs van douglas die bij een omloop van 30 jaar, een grondwaarde van f 500 per ha, inclusief grondrente en 3% rente gemiddeld op f 25,50 per m³ staat — dat aangenomen mag worden dat de bedongen prijzen voor beide houtsoorten ver boven kostprijsniveau liggen.

Overigens legt een en ander niet zoveel gewicht in de schaal daar deze houtsoorten een beperkte oppervlakte van ons bosareaal beslaan vergeleken bij de groveden die 55% omvat.

De prijzen van het hout van douglas zijn niet grafisch opgedragen door gebrek aan voldoende gegevens, doch de prijzen die bekend zijn liggen hoog boven de kostprijs, tot ongeveer het drievoudige. Deze houtsoort beslaat echter slechts 5% van de bosoppervlakte en de invloed van deze hoge prijzen is derhalve beperkt.

Wat het loofhout betreft, springt bij het beschouwen van de grafische voorstelling duidelijk in het oog het evenwijdig verloop van de curven van beuk en populier.

Bij de populier is tevens duidelijk zichtbaar de grotere belangstelling en daardoor de hogere waardering van het lichte hout, hetgeen wel zal zijn veroorzaakt door de mogelijkheid van afzet aan de papierfabrieken. Het verschil in prijs van dit dunnere hout van 30 tot 34 cm

bedraagt ongeveer f 23 tot f 25 per m³ vergeleken bij het vorige seizoen, terwijl het zwaarste hout ongeveer f 17 per m³ hoger is.

Het gemiddelde prijsniveau van het zwaardere hout ligt op ongeveer f 55 per m³, hetgeen zonder meer zeer bevredigend is. De kostprijs van onze meestproducerende populier (*Populus gelrica*) bedraagt ongeveer f 20 per m³ en van de minst producerende (*Populus serotina*) ongeveer f 31 per m³ bij een grondwaarde van f 1000 per ha en een rente van 3% en inclusief de grondrente.

De curve van het prijsverloop van de beuk loopt vrijwel evenwijdig met die in het seizoen 1949/1950. Gemiddeld ligt de prijs echter ongeveer f 20 per m³ hoger, hetgeen op zich zelf bezien verheugend is. Een kostprijs van beuk is niet bekend en ik durf geen onderstelling te maken of een prijs van f 70 per m³ voor het zwaardere hout boven de kostprijs ligt. Het zou mij echter niet verwonderen indien het kostprijsniveau zou zijn bereikt.

Ten slotte de eik. Gemiddeld ligt de prijs in het laatste seizoen wel iets hoger dan in het vorige, maar het is van weinig betekenis.

Bij een grondwaarde van f 2000 per ha, een omloop van 150 jaar en een rente van 3%, berekent het L.E.I. de kostprijs op f 133 per m³. De grafiek toont aan, dat de bedongen prijzen daar ver onder liggen. Het wil mij echter voorkomen dat een gemiddelde grondprijs van f 2000 per ha wel zeer hoog is aangehouden, doch ook bij aanzienlijk lagere grondprijs kan de eik het kostprijsniveau niet bereiken. Alleen het zeer mooie hout van A-kwaliteit, dat echter in ons land zeer spaarzaam is, bereikt de kostprijs van f 133 per m³.

Hoewel er geen andere houtsoorten in de grafieken zijn verwerkt dan die welke werden genoemd, mag toch niet onvermeld blijven de uitzonderlijk hoge prijzen, tot f 200 per m³, die dikwijls voor het iepenhout konden worden bedongen. De kap van de iep bedroeg in totaal echter slechts 7500 m³ en uit den aard der zaak was dit lang niet altijd waardevol hout met de hoogste waardering. Echter werden dikwijls ook de mindere kwaliteiten zeer hoog betaald, hetgeen wel duidelijk het grote gebrek aan dit hout demonstreert.

Bezien wij nu het geheel van de prijzen die in het seizoen 1950-'51 konden worden bedongen, rekening houdende met de mate waarin het hout ten verkoop werd aangeboden, dan mag dit geheel stellig bevredigend genoemd worden en kon bij de exploitatie van verschillende houtsoorten (groveden, douglas, populier) behalve 3% rente ook ondernemerswinst worden geboekt. Met aan zekerheid grenzende onderstelling geldt dit m.i. eveneens voor iep, lariks en fijnspar.